

METSZETEK EGY KISVÁROS KÖZÖSSÉGI KAPCSOLATAIBÓL

KUNSZENTMIKLÓS

Kutatócsoportunk 2008 szeptemberében az Állampolgári Részvétel Hete keretében folytatott beszélgetést a rendezvény résztvevőivel. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a térségben élők körében mekkora az igény a demokratikus participációra, mennyire motiváltak, hogy aktívan részt vegyenek a helyi, illetve a tágabb társadalom életében, problémáinak megoldásában.

Az alábbiakban a beszélgetésben részt vevő nyolc helyi lakos összesített véleménye olvasható.

Mi az, amit a legfontosabbnak tartana elmondani településéről?

Ez egy város. A lakosságát pontosan nem tudom megmondani. Van két középiskola, egy gimnázium meg egy szakközépiskola, és emellett van még egy általános iskola... Kunszentmiklós kicsit különös hely, ezt is szokták mondani. De azért az tény, hogy azok a települések, amelyeknek a nevében benne van, hogy „kun”, azok a kunságuk okán más történelmi utat jártak be, mint egy átlagos magyar település. Mert a Kunság, vagy ha úgy tetszik, a Jászkunság a legkésőbbi feudális időszakig külön utakon haladt. Nem tagolódott a vármegyerendszerbe és ez nagyon sok mindent elárul. Viszonylagosan szabad életforma volt itt, nem volt jobbágyság. Nem kellett a 12 ponttal felszabadítani a jobbágyokat, mert nem voltak jobbágyok. Nincstelének, zsellérek voltak, de szabad emberek voltak. Volt egy elég fejlettnek mondható öngazgatás, önkormányzás. Tulajdonképpen az ország törvényein belül egy Kunszentmiklós nagyságú település, a maga 12 szenátorával, szabadon hozha-

* **Megjegyzés:** A Dél-alföldi Régióban – Bács-Kiskun megye északi részén – található Kunszentmiklós, a tíz településből álló kistérségi központ. Közvetlen vonzáskörzetét négy település: Kunadacs, Kunpeszér, Szalkszentmárton, Tass alkotja. Kunszentmiklós közigazgatási vonzáskörzetébe tartozik – nem önálló településként – a tanyabokor Kunbábony. A térség gazdasági-infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetűnek minősül. A közösségi szerveződések a kilencvenes évek közepétől kezdtek ismét életre kelni – elsőként Kunbábonyban.

tott döntéseket a település lakosairól. Ez egy különös viszony volt. 1876-ban megszűnt ez a külön jogállás, megszűnt a Jászkunság, szétszórták az ide tartozó településeket, és Kunszentmiklós, Szabadszállás, Kiskunlacháza, Fülöpszállás Kiskun vármegyéhez tartoztak. Ez így volt 1955-ig, amikor megalakult a tanácsrendszer és létrejött Bács-Kiskun megye.

A polgárosodás igazán a kiegyezéstől indult meg. Érdekes módon azonban a Jászkun településeken egy csomó helyi társadalmi forma már a 18. század második felében megszületett. Itt mindig sokkal inkább megvolt egyfajta egyenlőség.

Kunszentmiklós megyeszékhely volt. Már a 18. század elejétől volt latin iskolája, azaz középfokú oktatás. Törzsökös református település volt nagyon sokáig. 1794-től mezőváros, évi négyszeri vásártartási lehetőséggel – ami pénzbevételt hozott –, úgyhogy elég dinamikusan élő közösség volt. Minden időben voltak kisközösségi formációk, amelyek éltették a nagyobb közösséget. Ennek két virágkora volt: a kiegyezés után, a dualizmus kora, a másik pedig a két világháború közötti időszak. Lehetne a rendszerváltás után a harmadik virágkor, de ez most egy nagyon más idő. Kezdhetném a közhelyeket; az individualizálódás, a személyes információs inger-tömeg... Ennek ellenére próbáljuk élni az ellenkezőjét... A rendszerváltozás előtt itt több gyár is volt, gyári munkások is voltak zömivel. Öt-hat gyár megszűnt 1990 után, a termelőszövetkezet is új típusú szövetkezet lett. Nagyon sokan kivették a földjüket, és östermelők, családi gazdálkodók lettek. Vannak Pestre meg idegenbe – busszal – eljáró emberek. Van egy kenyérgyár, egy harisnyagyár és van munkanélküliség...

Milyen Kunszentmiklós közösségi élete?

Egy közhellyel fejezném ki magam: nem jobb és nem rosszabb, mint másutt... Megvan a mód, hogy az ember közösségekben éljen: nyugdíjasklubok, civil alapítványok és egyebek... '98-ban aktív közösségi életet éltünk, mert sokan voltak tagok. Sokat dolgoztunk, sok közösségi rendezvényt csináltunk. Amint a változás megtörtént és meglett az új polgármester, ő úgy gondolta, hogy kötelessége átvenni azokat a rendezvényeket, amiket mi megcsináltunk; mind a gyereknapot, mind az idősök napját.

Hány egyesület működik a településen?

Egyesület van egy csomó. Az önkormányzat tudja legjobban, mert februárban meghirdetik az egyesületek támogatását, és ekkor felébrednek az alvó egyesületek. Olyan 30-40.

Van-e átfedés az egyesületek tagjai között?

Ismerek olyan embert, aki ha nem is rendszeresen, de mind a háromba (*dalkörbe – a szerk.*) eljár... Kezd a dolog úgy kinézni, mint a dualizmus idején, hogy ki ide jár, ki oda, de egyre kevesebb az olyan ember, aki mindenhova eljár.

Milyen tevékenységi körrel működnek a kisközösségek?

Az Együtt Kunpeszérért Egyesület 1998-ban alakult. 23 fővel indultunk. Meg akartuk váltani a világot... A motiváció akkor az volt, hogy volt egy polgármesterünk, akit nem szerettünk. Emiatt indult az egész egyesület. A falu összefogott, hogy változás legyen. Miután meglett a változás, szét is esett az egész. Az emberek úgy gondolják, hogy az önkormányzatnak kell megtennie mindent, és nem saját maguknak. ...Van egy egyesületünk, amit úgy hívnak, hogy Pusztai Hangja Egyesület. Ez egy kulturális egyesület. Van egy nagyrendezvény-vonulatunk. Például tavaly csináltunk egy „*ki mit tud*”-szerűséget „*Idé nekem az oroszánt!*” címmel. Ez egy százegynéhány embert megmozgató rendezvény volt. A három selejtező és a döntő legalább három teltházat jelentett, 300-400 fős közönséggel. Közben mentek közvetítések a Pusztai Rádióban, ezáltal megint sok emberhez eljutott. Valószínűleg jövő tavasszal is rendezünk egyet. A gyereknapot a városban általában mi rendezzük meg a strandon, május első vasárnapján. Tavaly daloskörök találkozáját szerveztünk. Van két kisrendezvény-sorozatunk: az egyiknek az a címe, hogy *Csendes Tavaszi Esték*, a másiknak pedig *Csendes Őszi Esték*... A városban nagy hagyománya van a néptáncnak. Működik a hagyományörző néptáncscsoport. Van egy kiscsoport, egy közepes, meg egy nagy. A kis csoportból van aki óvodás, 3-4 éves talán a legkisebb. A nagy csoportban 26 éves a legidősebb tag. A néptáncscsoport helyi szinten működik, de a környékbeli településről is járnak páran... Népdalkör... Népdalkörből van legalább három: egy Református Dalkör, egy Szaporos

Lukács Népdalkör, meg talán egy Kis Lajos Magyarnóta-kör... Aztán a Szentmiklósi Tehetségekért Alapítvány... van az Iloncsuk Szabad Csapat. Ez egy hagyományörző íjász egyesület. Íjászoknak és harci játékokat játszanak... Elég jó sportközösség van. Külön – ha sportnak számít a sakk is –, akkor annak itt nagy múltja van. Ami még nagyon-nagyon régi itt Kunszentmiklóson, az a birkózás. Nem egy ment ki olimpiára, például T. Ferenc, aztán B. László, aki negyedik helyezést ért el birkózásban. Labdarúgás is van, elég híres volt régen a labdarúgócsapatunk, több-kevesebb sikerrel – országosan is – rugdosták a labdát, még néha volt öreg focicsapat is.

Működik a Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete és az esélyegyenlőségi csoport. Mozgássérültek, leszalálékoltak, rehabilitációs csoportok... A Jóbarátok Nyugdíjasklub, ami már több mint 20 éve működik valamint a Tasskertesi Nyugdíjasklub: közös kirándulások, közös névnapok... Kifejezetten ifjúsági klub nincs. Van egy Megmaradás nevű társaság, egy konzervatívabb jobboldali szervezet, ott nagyon sok fiatal van, erős, intenzív egyesületi életet élnek...

Volt egy pályázat 2002-ben, amelynek a segítségével Internetes kávézót csináltunk. Az egész művelődési házat működtettük. Fűtöttük, világítottuk, rendezvényeket szerveztük. Csak az volt a baj, hogy miután megszűnt a pályázat nem tudtuk ezt már kitermelni. Az önkormányzat nemhogy segíteni akart volna – hogy picit tehermentesítsen –, inkább még bérleti díjat is kért volna tőlünk. Ezt így nem tudtuk vállalni. Végül is egy kisebb helyiségben biztosítottak helyet számunkra és ott működünk azóta is. Az Informatikai Minisztériumtól kaptunk internet-hozzáférést és három gépet, ötödik vagy hatodik éve ingyenes már... Egy szűkebb közösség a rádió, a Pusztai Rádió, a kistérségi rádió... Van egy helyi lapunk, aminek az a neve, hogy Bakér-mente.

Milyen a részvételi arány a közösségi rendezvényeken?

A Csendes Estéken általában 20-30 ember van együtt, többnyire egyesületi tagok meg vendégek. A Szülőföldemen estéken meg 30-40 az átlag, mert aki vendég, annak van egy köre itt – osztálytársak rokonok, családtagok –, akik csak arra jönnek el. Legközelebb nem jönnek, viszont a másinak az ismerősei jönnek...

A népdalkörnek kilenc tagja van. Oda mindenki eljön...

Teljesen őszinte legyek? 5-6 van, aki aktív, és akkor kb. 20 van, ha nem több, aki passzív. *(Együtt Kunpeszérért Egyesület – a szerk.)*

Van lehetőségük a tagoknak beleszólni a döntésekbe?

Lenne, ha jönnének.

Mi az oka az alacsony részvételnek?

Szerintem ennek két oka is van. Vagy nem érnek rá, vagy nem akarnak eljönni.

Hogyan történik az új tagok toborzása a közösségbe?

Ez nagyon érdekes kérdés, mert én vagyok a Pusztai Hangja Egyesület egyik alelnöke és az elnökünkkel azon vitatkozok mindig, hogy toborozzunk-e, s ő azt mondja, hogy ne. Ez egy eldöntetlen kérdés. Azért próbálom ennek-annak mondani, akit már négyszer-ötször láttam valamelyik rendezvényünkön, hogy „Figyelj! Miért nem lépsz be? Annyival lesz neked rosszabb, hogy fizetni kell egy kis tagdíjat. De mégis egyesületi tag vagy, ha már jársz”. Látványos toborzást nem észleltem egyik területen sem... Nem toborzok. A fiatalok inkább. Ott tartok, hogy szeretném átadni a stafétabotot a fiataloknak... Nem egyszerű egy egyesületet létrehozni manapság...

Milyen az egyesületek megítélése a városban?

Azt gondolom, hogy nagyon is megvan a békés egymás mellett élés. Nem nagyon bántják egymást, sőt szimpátiakörök is kialakulnak. Itt van a református gyülekezet, a vezető lelkész úr nagyon politikus alkat. Nagyon intenzíven próbálja a maga elég markáns módján szervezni az közéletüket... De nem az egyesületek osztják meg az embereket, egyesületek nélkül is meglenne a megosztottság. Annak örülök, hogy egyre inkább találhat magának bárki csapatot.

Az önkormányzat támogatja anyagilag az egyesületeket?

Igen. Minden évben van egy erre elkülönített összegük. Nem tudom, 2-3-4 millió forint. Ennek nagyjából fele a sport, a másik fele pedig a társadalmi egyesületek.

Részt vesz-e a helyi döntéshozatalban?

Nem. Nem veszek részt, mert egy kicsit kívül sodródtam azzal, hogy elvitt innen a munkám. Azelőtt sokkal jobban benne voltam az ilyen típusú dolgokban. Egy kicsit úgy vagyok már – ez biztos nagyon helytelen – hogy a lelki nyugalmam érdekében nem megyek ilyen ingoványos területekre... Most már a helyi kérdések előkészítésében nem nagyon veszek részt. Régen az önkormányzatnak külső bizottsági tagja voltam, még hozzá a pénzügyi bizottságnak. Akkor igen, de átadjuk a fiatalabbaknak a helyet... Képviselőként ott a helyem, de tapasztalok olyan dolgokat, hogy amikor dönteni kéne, nem tudunk. Hiába van előterjesztés, nem tudja az ember, hogy miről lesz szó. Vannak olyan dolgok, amelyekre sokkal jobban rá kellene, hogy lásson az ember. A polgármester előadja az általa elképzelt, jogos meg legjobb megoldást és mit csinál a többi? Bólogat, mivel nem is tudja, hogy az a dolog hogy közelíthető meg egy másik oldalról.

Van-e beleszólása a helyi döntésekbe? Ha ötlete, javaslata van a közügyekkel kapcsolatban, van-e lehetősége elmondani?

Minimális a lehetősége annak, hogy mi befolyásolni tudjuk a döntéseket. Ahhoz olyannak kellene lenni a testületnek, illetve ha főállásban végeznék az ember lehet, hogy könnyebb lenne. Mikor az ember este beesik és azelőtt három nappal kapja meg az előterjesztést, amelyben olyan dolgokról nincs szó, ami fontos lenne, vagy ami segítene bennünket, nagyon sokszor nem olyan döntés születik, amit mi szeretnénk. Hát ilyenképpen nincs... Igazándiból nincs beleszólásom...

Van egy nagyon érdekes internetes fórum, rendszeres olvasója vagyok. De csak olvasója, abszolút passzívan. Sajnos elurulta egy elég markáns szélsőséges mentalitás, amit nagy hülyeségnek tartok, mert itt a város dolgairól kellene beszélni, és közben meg elveszi a kedvét azoknak, akik tényleg a város problémáiról szeretnének beszélni. A másik bajom az, hogy a rendszeres hozzászólók 80-90%-a álnéven fut, és 5-6 ember van, aki a saját nevén szól hozzá. Van egy figura, aki csak kunszentmiklósi dolgokhoz szól, rendkívül kritikusan, nyíltan, saját nevével, viszont meglehetősen primitíven. Ez a gyengéje, ezzel kikezdhető. De érdekes, nem zavarja. Ő egy ilyen Dön Quijote, megy szembe, és jó dolgokat mond. De nem látom, hogy attól meg-

változnának a dolgok, hogy a Józsi azt mondja, hogy hülyeség. Azért nem változnak, mert nem mondja más is! Bízom benne, csak ennyit tudok mondani... Szoktak lenni ilyen lakossági fórumok; Kunszentmiklós napján is. Van olyan, hogy helyi kérdéseket feltesznek és arra szoktak válaszolni.. Ezen kívül nem hiszem, hogy bele tudnának szólni. A döntéseket a helyi vezetők hozzák.

Ismer-e valakit személyesen, aki részt vesz a helyi hatalmi döntésekben?

Igen, minden képviselőt ismerek. Azon kívül B. Károlyt, akivel heti, havi kapcsolatom van. Tőle azért értesülök nagy vonalakban, hogy mi történik. Nagyon jó kapcsolatom van a kistérség elnökével, A. Jánossal, valamint a kistérségi megbízottal – most nem egészen úgy hívják –, talán valamilyen kistérségi menedzser. A kistérség gondjairól, bajairól szoktunk szót ejteni. Örülök, ha a másik település rajtunk keresztül pályázati pénzhez jut... Igen. A barátnőm testvére a jegyző. Ha nagyon akarnám, tudnám befolyásolni, de nem olyan a kapcsolatom vele, hogy ezt megtehessem.

Van-e információja arról, hogy lakóhelyén mire mennyit fordít az önkormányzat?

Nem tudom. Nem ismerem... Volt időszak, mikor teljesen beleláttam ebbe. Ez akkor volt, mikor volt a polgármester-választás és volt az a hármas párbaj – mert ugye hárman indultak –, akkor nagyon sok szám elhangzott... Elvileg igen. Mivel megkapjuk a költségvetést. De ezek mögött olyan számok vannak, hogy nem tudom, mi hol van elkönyvelve.

Milyen javaslata lenne, hogyan lehetne javítani a helyi körülményeken? Mire fordítana több pénzt?

Talán ilyen a szélessávú internet-hálózat – ez rövidesen megvalósul –, meg a szennyvíztisztító... Ez örökös téma – az is marad –, az utak, mert bizony nagyon sok rossz utunk van még, sajnos. Látom, hogy próbálják korrigálni, de az hogy most a Kész kht. munkatársai a polgármester irányításával egy-két utcában egy-két gödört betömöködnék bizonyos anyaggal, úgy gondolom, nem megoldás. Inkább lenne keve-

sebb utca egy évben megcsinálva, de az utca legyen... Az az igazság, hogy fejlődés az van, de látszata nincs. Olyan névleges tettek vannak. Lesz csatornázás is, de mikor? Mert csak fizetjük, de nem látunk még belőle semmit. Meg majd lesz kábeltelevízió is, de mikor? Szóval nincs látszata semminek. Az összeg csak befolyik...

Én nem a pénz oldalát nézem, hanem inkább a közösségi oldalát. Arra fektetnék hangsúlyt. Hagynám az embereket, hogy szorgalmazzák, legyen minél több közösség. Jobban bele kellene az embereket ebbe vonni. De közben meg nehéz, mert az emberek nem azt mondják, ami a véleményük. Nagyon kevés az őszinte ember és nagyon sok a kétszínű.

Ha pályázaton a település nagyobb összeghez jutna, mi lenne a legsürgősebb teendő?

Az infrastruktúra fejlesztése.

Miért jó itt élni?

Született kunszentmiklósi vagyok, itt szeretek élni. Csábítanak fel a rokonaim Pestre, de az itt élő emberek, meg egyáltalán az ismeretség ide köt... Meg vagyok elégedve Kunszentmiklóssal... Azt szeretem, hogy felülök a biciklire és kimegyek a határba. Az is jó, hogy nem tudok úgy végigmenni az utcán, hogy ne kelljen köszönetnem. Az ember ilyenekre is kénytelen odafigyelni, és ez nem baj. Mondjuk ez ma már nem egészen van így, mert városiasodunk ebből a szempontból is... A többi ilyen városhoz viszonyítva Kunszentmiklós még előljáróként van a sorban. Mert itt azért nagyon sok minden megvalósult, és bízom benne, hogy meg is fog valósulni. Az összefogás azonban nem mindig működik, de amikor kell, nagyon összefognak az emberek. Például egy rendezvény megszervezésére – ha nincs az önkormányzatnak pénze –, hajlandóak a lakosok összefogni és megszervezni. Maga a város a régebbi időkhez képest rohamosan fejlődik. Itt nagyon sok polgármester tevékenykedett, de haladunk előre. Ha kicsit lassan is, de haladunk előre.

Mi a kevésbé jó a városban?

A fejlődőképessége a városnak annyira nem jó. Vannak pozitív dolgok, amik jó irányba haladnak, például munkahelyeket teremtenek, de az ütem nagyon lassú. Sok lehetősége nincs az embernek, ha nem gyárban akar dolgozni... A legkevésbé jók az utak. Ma a világban az út, az minden. Nagyon rossz a vasúti közlekedés, bár óránként mennek a vonatok, de nagyon koszosak és sokat késnek. Azonkívül három kilométerre van az állomás és a buszjárat köszönőviszonyban sincs a vasúti járáttal. Az ide vezető utak is általában rossz minőségűek. Ha valakiből egy kicsit elfogy az energia, akkor nehezen tud elmozdulni innen. Egy fejlődő városnak fontos a közlekedés, minden szempontból: ipar, kereskedelem...

Elviselhetetlen...? Nincs olyan. Hogy valaki most jobboldali vagy baloldali, egyáltalán nem érdekel, ember legyen.

A másik, hogy itt Kunszentmiklóson sok a kisebbségi. Ez az egy, ahol a testületi tagokhoz képest másképp döntenék. A szociális segélyek elosztásában, meg a munkanélküli-segély elosztásában. Kínálnék fel munkát, s ha azt mondják, hogy márpedig nem, mert ennyit segélyben is megkapok, akkor azt mondanám, hogy „jól van barátom, akkor nincs segély”. Ez az, amit szerintem szigorúbban kellene venni.

Ha fontosnak tartaná annak célját, részt venne tiltakozó vagy támogató gyűlésen, megmozduláson, aláírna protestáló ívet?

Tiltakozón abszolút nem vennék részt, mert nekem vannak elveim. Tiltakozásban az az elvem, hogy ilyenekbe én nem nyúlok bele, mert nem biztos, hogy van értelme. Támogatóban bármikor. Ha támogatóban veszek részt, tudom, hogy mit támogatok. Azt is tudom, hogy mikor tiltakozom, mi ellen tiltakozom, de ott azért kicsit a félsz bennem volna a következmények miatt. A támogatóknál viszont maximum megköszönnék, hogy támogattam azt a dolgot. Azt mondom, hogy ha valaki elmegy egy demonstrációra, azzal túl sokat nem lehet elérni... Attól függ, hogy milyen témában... Részt veszek nagyon sok ilyen jellegű rendezvényen, a közösséggel viszont nem tudom azt mondani, hogy részt veszek, mert nincs. Amikor először megalakultunk, fűt-fát toboroztunk és ebben csalódtam. Nem kell mindenkit egy

egyesületbe beletoborozni. Az lenne a lényeg, hogy sok egyesület legyen. Jó lenne, ha mindenki meg tudná valósítani azokat a dolgokat, amelyeket szeretne.

Fontos manapság az embereknek, hogy tartozzanak valamilyen közösséghez?

Kellene, hogy legyen rá szükség. De hogy ki hogy érzi jól magát, az már saját döntés. Elidegenedtek az emberek egymástól Most már pesszimista vagyok, mert sokat dolgoztam '98 óta, de nem látom az eredményét.

Az Állampolgári Részvétel Napja

A rendezvénysorozat keretében a település lakói a kunbábonyi képzési központban és a település közterein elhelyezett táblákon („faliújságokon”) fogalmazhatták meg véleményüket, vágyaikat helyi és országos témákban.

Mi az, ami jó ebben a térségben?

„Közel van Pesthez”... „Biciklivel lehet közlekedni a város és a falvak között”... „Sok jó zenekar van”... „Az emberek összefogása”... „A térségi vezetők hozzáállása”...

Miért nehéz itt élni?

„Rosszak az utak, rossz a közlekedés”... „Messze van a kórház, mire bejút a beteg, elpusztul”... „Kevés a munkahely”... „Alacsonyak a bérek”... „Kilátástalan a fiatalok jövője”... „Nagyon nehéz itt élni, se munka, se szórakozás”... „Nagy a szegénység”... „Ki vannak közösítve a romák”... „Az önkormányzat nem igazán foglalkozik az emberekkel, a kisközösségekkel”.

Mi az, amin változtatni kellene?

„Az utak állapota”... „Buszmenetrend”... „Fiatalok szórakozási lehetősége”... „Kosárlabdapálya és partozó (Kunadacson)”... „A Puszta Rádió műsorainak bővítése”... „Több információ a térségről”... „A lakosság ösztönzése a munkába ál-

lásra”... „A rendőrség összefogása a civil szférával a helyi bűnözés visszaszorítása érdekében”... „Pártállástól függetlenül összefogni mindenkinek a helyi érdekek érvényesítése érdekében”... „Figyelembe venni, támogatni, segíteni a civil kezdeményezéseket”.

Milyen Magyarországon szeretnél élni?

„Hol 1 mosoly többet ér minden szónál”... „Ahol a hit megkérdőjelezhetetlen”... „Ahol a szabadság mindenkinek megadatik”... „Ahol segítenek a szegényeken”... „Ahol az emberek tudnak közösen örülni”... „Ahol megvalósulnak az álmaid.”... „Nagyobb az esélyegyenlőség”... „Nagyobb a közbiztonság”... „Kevesebb a bevándorló”...

„Ahol többen dolgozhatnak”... „Ahol nem a nyugdíjasok dolgoznak a fiatalok helyett” ... „Kevesebb a fizetése a minisztereknek”.. „Több a fizetése a pályakezdőknek”... „Ahol a jövedelmek követik az inflációt”... „Ahol kevesebb az adó”... „Ahol mindenkinek lesz lakása”... „Nem zárják be a kórházakat”... „Olcsóbb az iskoláztatás!” ... „Több támogatást kapnak az intézmények és ... a sportolók”... „Több zebra van az utcákon”... „Több a zöldterület”... „Kevesebb a szennyeződés, kevesebb fát vágnak ki!”... „Ahol nemcsak Magyarország a lényeg”...

Mit üzenél a jelen/jövő politikusainak?

„Ne a saját zsebre dolgozz, a jövőt építsd fel!”... „Ti jól éltetek, a kisemberre nem gondoltok!”... „Az idén mit csináltatok, a gáz- és villanyáremelésen kívül?”... „Menjetek el egy napra dolgozni, és abból gazdagodjatok meg, és neveljeteك gyereket!”... „A parlamentben az ország ügyeivel foglalkozzanak, ne egymást pocskondiázzák!”... „Abban bízok az ország népe, hogy az országot felemelitek, nem pedig elsüllyeszti-tek!”.